

Ocak 2019 • Sayı: 145 • 6 TL

Meraklı Minik

Erken Çocukluk Dönemi İçin Aylık Bilim Dergisi

Kuğudur
Benim Adım

Kapakta ve
eşleme
kartlarında
artırılmış
gerçeklik
uygulaması^{4,5}
kullanılmıştır.

Derginizle birlikte...

Su Kuşları,
Eşleme Kartları,
Kuğu
Taç

Su Kuşları,
Etkinlik Kitapçığım

Kuğu
Posteri

Göçmen Kuşlar
Gala Gölü'ne
Geliyor Oyunu

Rengârenk
Çıkmalar

3+ yaş

Sahibi
TÜBİTAK Adına Başkan
Prof. Dr. Hasan Mandal
Genel Yayın Yönetmeni
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Doç. Dr. Rukiye Dilli
rukiye.dilli@tubitak.gov.tr

Yayın Yönetmeni
Yasemin Şahin
yasemin.sahin@tubitak.gov.tr

Yayın Danışma Kurulu
Dr. Lütfiye Aydin
Bekir Cengelci
Dr. Öğr. Üyesi Engin Kapkin
Prof. Dr. Elif Nursel Özmert
Doç. Dr. Elçin Yazıcı
Prof. Dr. Arzu İpek Yükselen

Editor
Aslı Zülal
asli.zulal@tubitak.gov.tr

Redaksiyon
Özlem Özbal
ozlem.ozbal@tubitak.gov.tr

Araştırma ve Yazı Grubu
Gülnihal Mert
gulnihal.ergen@tubitak.gov.tr
Meltem Yenal Coşkun
meltem.coskun@tubitak.gov.tr
Merve Yıldırım
yildirim.merve@tubitak.gov.tr

Grafik Tasarım
Fulya Koçak
fulya.kocak@tubitak.gov.tr

Çizer
Erhan Balıkçı
erhan.balikci@tubitak.gov.tr
Pınar Büyükgüral
pinar.buyukgural@tubitak.gov.tr

Video-Anımsayon-Web
Selim Özden
selim.ozden@tubitak.gov.tr

İdari Hizmetler
Mehmet Akif Senyil
mehmet.senyil@tubitak.gov.tr

Mali Yönetmen
Adem Polat
adem.polat@tubitak.gov.tr

İletişim Bilgileri

Meraklı Minik Dergisi
TÜBİTAK EK Hizmet Binası
Kavaklıdere Mahallesi Esat Cadde No: 6
06680 Çankaya ANKARA
Tel (312) 298 95 61 (Yazı İşleri)
Faks (312) 428 32 40 (Yazı İşleri)
Internet www.merakliminik.tubitak.gov.tr
e-posta merakli.minik@tubitak.gov.tr

Abone İlişkileri
[https://www.tubitakdergileri.com.tr/](http://www.tubitakdergileri.com.tr/)
abone@tubitak.gov.tr
Tel (312) 222 83 99
ISSN 977-1307-1998
Fiyatı 6 TL

Baskı

PROMAT Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
<http://www.promat.com.tr/>
Tel (212) 622 63 63

Baskı Tarihi
24.12.2018

Dağıtım

Turkuaz Dağıtım Pazarlama A.Ş.
<http://www.tdp.com.tr>

"Benim manevi mirası ilim ve akıldır"
Mustafa Kemal Atatürk

Her ayın 1'inde çıkar.

Meraklı Minik

Sevgili Çocuklar,

Bu sayımızda sizlere kuğuları tanıtıyoruz. Kuğular, göçmen su kuşlarındanandır. Kış mevsiminin daha şiddetli geçtiği yerlerdeki soğuklardan korunmak için ülkemize gelirler. Peki kuğuları nelerde görebilirsiniz? Neyle beslenirler? Yavru, genç, yetişkin kuğular nasıl görünürler? Bunlar gibi birçok sorunun yanıtını yazılarımızda ve etkinliklerimizde bulabileceksiniz.

Dış görünüşlerinin zarifliğiyle de dikkat çeken kuğular bale, resim gibi farklı dallardan birçok sanat eserine de konu olmuşlardır. Ünlü besteci Pyotr İlyiç Çaykovski'nin "Kuğu Gölü" adlı bale eseri buna güzel bir örnek. Biz de sizler için kuğuların hareketlerinden esinlenerek bir dans etkinliği oluşturduk.

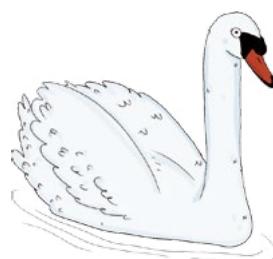
İlkbaharda ve sonbaharda göç eden kuşlarla, kuş gözleme yapan ve onlarla ilgili bilgi toplayan bir kuş bilimciyle ve tüpli kuğular gibi uzun boyunlu olan başka hayvanlarla ilgili de yazı ve etkinlikleri dergimizde görebilirsiniz.

Bu sayımızda seveceğiniz düşündüğümüz bir sürü de ekimiz var. Su kuşları eşleme kartları, göçmen kuşlarla ilgili bir oyun, kuğu tacı, kuğu posteri ve su kuşlarıyla ilgili hem çeşitli bilgiler hem de eğlenceli etkinlikler içeren bir kitapçık.

Ayrıca bu sayımızda diğer sayılarımızdan farklı olarak kapakta ve kartlarda artırılmış gerçeklik uygulaması kullandık. Bu sayede kapakta bir kuğun üç boyutlu hâlini görebilir, sesini dinleyebilir ve büyülüüğünü değiştirebilirsiniz. Bu uygulamayla aynı zamanda kartlarımızdaki su kuşlarının seslerini dinleyebilirsiniz. Bunun için yapmanız gereken "App Store" ya da "Google Play" uygulama mağazalarından Meraklı Minik uygulamasını akıllı telefon ya da tablet bilgisayarınıza indirmek. Bu uygulamayı nasıl kullanacağınızla ilgili ayrıntılı bilgiyi de dergimizin "Kitap... Oyun... Öneri..." köşesinde bulabilirsiniz.

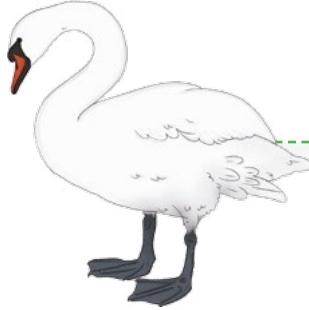
Düşünmekten, gözlem yapmaktan ve soru sormaktan asla vazgeçmeyin...

Sevgilerimizle...

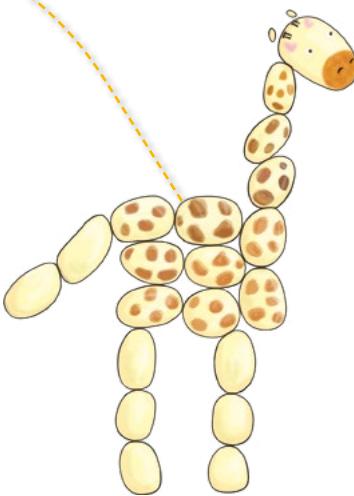
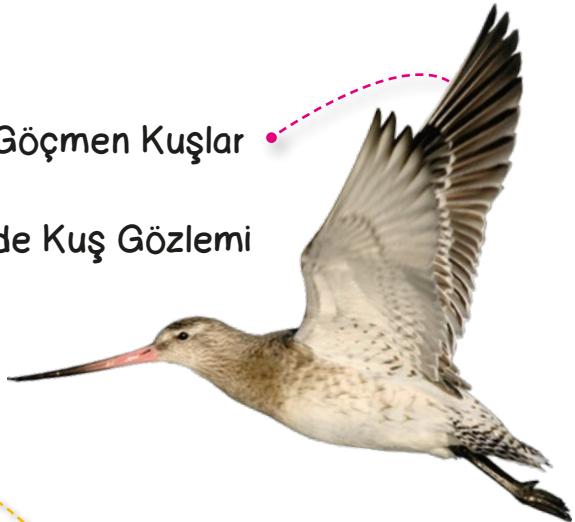

Yasemin Şahin

İçindekiler

- 2 Kuğudur Benim Adım, Şimdi Size Kendimi Anlatacağım...
- 7 Yumurta, Yavru, Genç, Yetişkin...
- 8 Kuğu, Ötücü Kuğu, Küçük Kuğu
- 12 Kuğu Balesi
- 14 Uzun Bir Yolculuk: Göç
- 18 En Uzağa, En Yüksek'e... Göçmen Kuşlar
- 20 Aras Nehri Kuş Cenneti'nde Kuş Gözleme
- 22 Biz de Uzun Boyunluyuz
- 24 Zürafa Yapalım
- 26 Çok Merak Ediyorum
- 28 Haydi Mutfağa
- 30 Küçük Eller İşbaşında
- 32 Kitap... Oyun... Öneri...

Kapak çizimi: İrma Zmiric Çetinkaya

Kuğudur Benim Adım, Şimdi Size Kendimi Anlatacağım...

Bir su kuşuyum çok irice,
Boynumsa hem uzun hem ince.
Hayran kalırsınız zarifliğime,
Ve bembeyaz tüylerime.

Sessiz kuğu da derler bana.
Çok da sessiz değilim aslında.
Ama diğer kuğularla kıyaslanınca,
Sesim daha az çıkmış galiba!

Sonbaharda Türkiye'ye gelirim.
Hele Gala Gölü'ünü çok severim.
Benim asıl yaşam yerim,
Kış aylarında fazla serin.

Su bitkileriyle,
Küçük su böcekleriyle,
Balık ve kurbağalarla bir de,
Beslenirim güzelce.

Yuvamı eşimle birlikte yaparım.
Sonraki yıllarda da aynı yuvayı
kullanırıım.
Nisan sonuna doğru yumurtlarıım,
Soluk mavi renklidir yumurtalarım.
Haydi say bakalım!
Bu yıl kaç tane yumurtlamışım?

Bir, iki, üç, dört, beş, altı, yedi.
İşte çatladı her biri.
İçlerinden çıkan yavruların tüyleri gri,
Ama sonra olacak-kahverengi,
En sonunda da bembeяз, tipki benimkiler gibi.

Yumurta, Yavru, Genç, Yetişkin...

Aşağıda bir kuğu yumurtasının, yavru bir kuğunun, genç bir kuğunun ve yetişkin bir kuğunun resimleri var. Bu resimleri tam da bu sıraya göre yerleştirdik. Ama arada boş yerler bıraktık. Boş yerlere gelmesi gereken resimleri de çıkartmaların arasına koyduk. Haydi o çıkartmaları yumurta, yavru, genç, yetişkin sırasına dikkat ederek yerlerine yapıştır.

Kuğu, Ötücü Kuğu, Küçük Kuğu

Türkiye'de üç farklı kuğu türü görülüyor. Bu kuşlar ülkemize her yıl sonbaharda geliyor. Sonbahar ve kış burada geçiriyorlar. İlkbaharda başka yerlere gidiyorlar. İlkbahar ve yaz da oralarda geçiriyorlar.

Bu fotoğrafta kişi geçirmek için bir araya toplanmış birçok su kuşu görüyorsun. Bunların arasında kuğular ve ötücü kuğular da var.

Kuğu

Kuğunun gagası turuncu ve siyah renkte. Gagasının renklerine bakarak onu diğer iki kuğudan ayırt edebilirsin.

Ötücü kuğu

Ötücü kuğu ve küçük kuğu birbirine çok benzer. Onları da gagalarına bakarak birbirinden ayırt edebilirsin. İkisinin de gagası siyah ve sarı renklerdedir. Ama ötücü kuğunun gagasındaki sarı kısım biraz daha büyüktür.

Küçük kuğu

Merhaba!

Kuğu

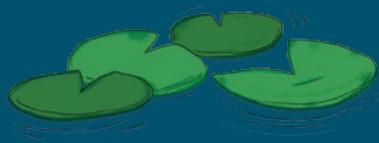
Ötücü
kuğu

Küçük
kuğu

Ülkemizde görülen üç farklı kuğuyu gagalarından tanıyalırsın.

Kuğular ilkbaharda
gittikleri yerlerde
yuva yapar. Kısa
bir süre sonra
yavruları olur.

Anne ve baba
kuğular yaz
boyunca
yavrularını besler.

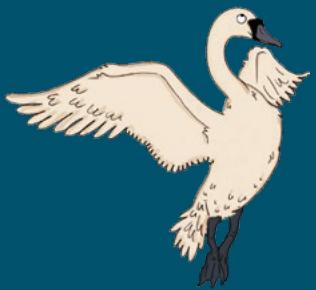

Beni
izleyin
çocuklar!

Onları tehlikelerden
korurlar.

İyice büyüdüklerinde uçmayı öğrenirler.

Uçuyorum!

Kuğu Balezi

Bale, kendine özgü dansı ve müzikleri olan bir sahne sanatı. Peki kuğulardan esinlenerek hazırlanan "Kuğu Gölü" adlı bir bale eseri olduğunu biliyor muydun?

İstersen sen de kuğulardan esinlenerek bale yapabilirsin. Önce senin için hazırladığımız bu şarkısı sözlerine bir müzik uydur. Şarkıyı söyleken buradaki hareketleri yap.

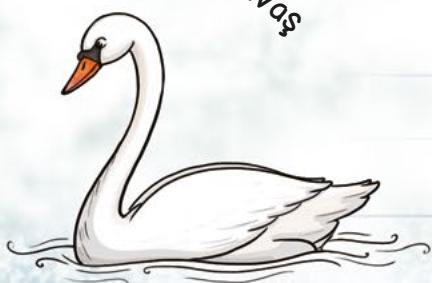
İşte kuğu gölünde
Bir kuğuyum ben de

Önce sola yüzerim
Yavaş, yavaş, yavaş

Sonra sağa yüzerim
Yavaş, yavaş, yavaş

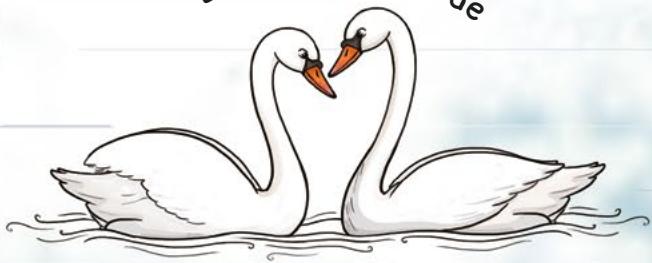
Kanatlarımı uzatırım
İlk önce öne

Kanatlarımı uzatırım
Sonra geriye

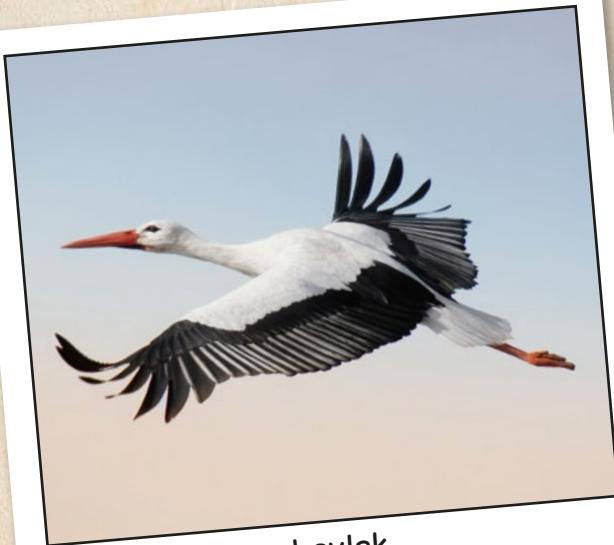
İşte kuğu gölünde
Bir kuğuyum ben de

Uzun Bir Yolculuk Gök

Bazı hayvanlar yılın belirli bir zamanında uzun bir yolculuğa çıkar. Yılın çoğunu geçirdikleri yerden ayrılır ve başka bir yere giderler. Bir süre gittikleri yerde kalırlar. Sonra da geldikleri yere geri dönerler. Bu uzun yolculuklara "gök" deriz.

Gök denince pek çok kişinin aklına ilk önce kuşlar gelir. Özellikle de leylekler... Leylekler ve başka pek çok kuş ilkbahar aylarında ülkemize göç eder. Çünkü ilkbahar ve yaz aylarında ülkemizde hava çok güzel olur. Üstelik bu mevsimde çevrede bolca besin de bulunur. Oysa bu kuşların geldiği yerlerde genellikle hava çok sıcaktır. Fazla besin de bulunmaz. Kuşlar da ülkemize gelip yuva yapar ve sonra da yumurtlar. Yumurtadan çıkan yavrularını besleyip büyütürler. Yaz sonuna doğru da yavrularıyla birlikte tekrar geldikleri yere geri dönerler.

Leylek

Sarıasma

Küçük akbaba

Kara leylek

Bu iki sayfada ilkbaharda ülkemize göç eden bazı kuşların fotoğrafları var. Bu fotoğrafların bazıları soluk renkli. Bunların üstüne yapıştırabileceğin fotoğraflarsa çıkartmaların arasında. Haydi onları yerlerine yapıştır.

Uzunbacak

Karabaşlı çinte

Çütre

Kocagöz

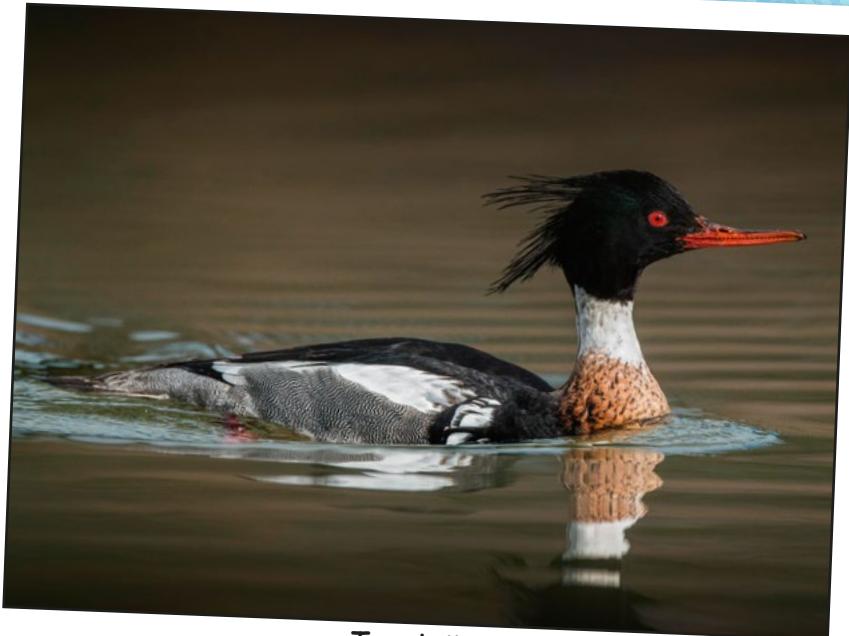

Ebabil

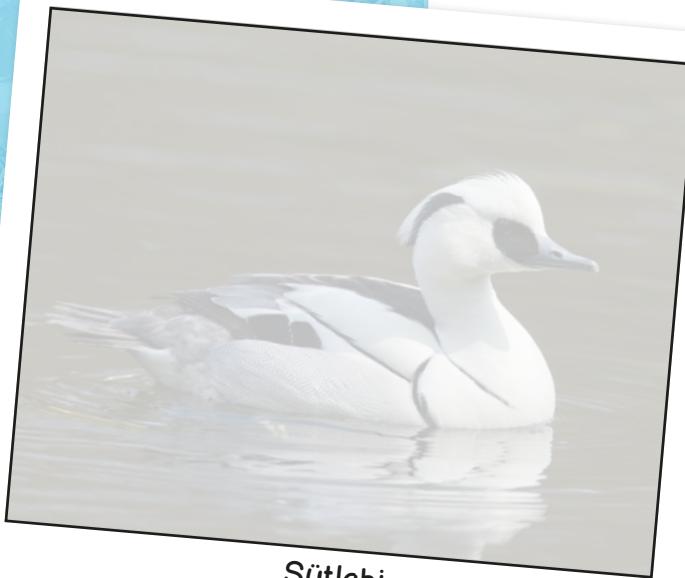

Ak mukallit

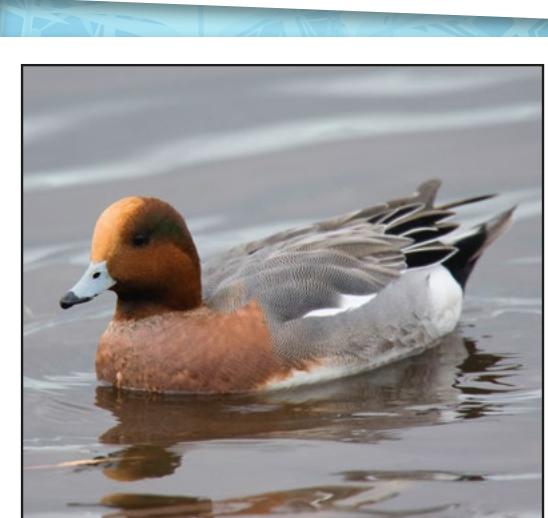
Yalnızca kış aylarını ülkemizde geçiren kuşlar da vardır. Bu kuşların yılın diğer zamanlarında yaşadığı yerler kışın çok soğuk olur. Kışın bizim ülkemiz onların yaşadığı yerlerden daha sıcaktır. Onlar da soğuktan korunmak için kış aylarında ülkemize gelir. Bu kuşlar genellikle su kenarlarında yaşayan kuşlardır. İşte bu iki sayfada da yalnızca kış aylarında ülkemizde görebileceğin kuşlar var.

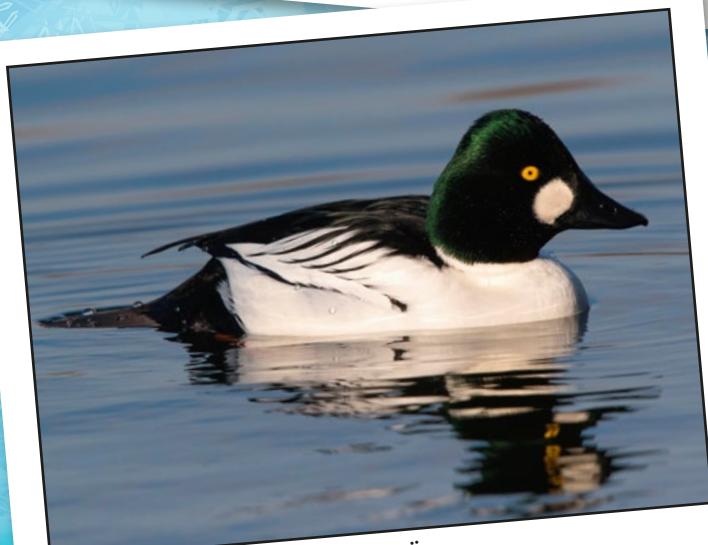
Tarakdiş

Sütlabi

Fiyu

Altıngöz

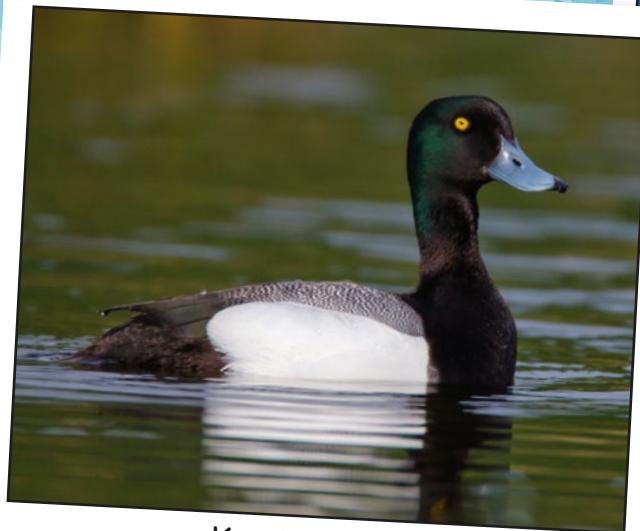
Bu iki sayfadaki fotoğrafların bazıları yine soluk renkli. Bu fotoğrafların üstüne gelecek çıkartmaları da bul ve yapıştır.

Boz doğan

Yeşil düdükçün

Karabaş patka

Suçulluğu

Gökçe delice

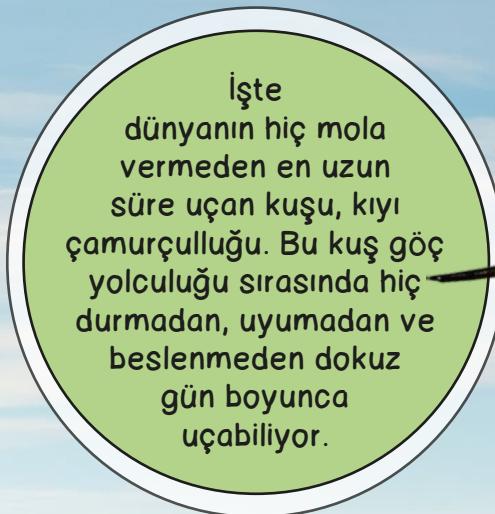
En Uzağa, En Yüksek'e... Göçmen Kuşlar

Bazı göçmen kuşlar göç yolculukları sırasında çok uzun süre beslenmeden ve dinlenmeden uçar. Bazıları da diğerlerinden daha uzun süre ya da daha yüksekten gider. Onlar, göçmen kuşların şampiyonları...

Getty Images Turkey

İşte bir turna.
O, dünyanın en
yüksekten uçan göçmen
kuşu. Göç yolculuğu
sırasında dünyanın
en yüksek tepelerinin
bulunduğu Himalaya
Sıradağları'ndan
geçiyor.

İşte
dünyanın hiç mola
vermeden en uzun
sure uçan kuşu, kıyı
çamurçulluğu. Bu kuş göç
yolculuğu sırasında hiç
durmadan, uyumadan ve
beslenmeden dokuz
gün boyunca
uçabiliyor.

Bu bir kutup sumrusu.
Her yıl kış gelmeden önce
Kuzey Kutup Bölgesi'nden
Güney Kutup Bölgesi'ne göç
ediyor. Yani dünyanın bir
ucundan öteki ucuna gidiyor.
O dünyanın en uzağa göç
eden kuşu.

Peki ya uçmayan
göçmen kuşlar?
Antarktika'da yaşayan
Adelie pengueni için
uçmayan göçmen kuşların
şampiyonu diyebiliriz.
Bu kuş yüzerek ve bazen de
buzların üzerinde yürüyerek
çok ama çok uzun bir göç
yolculuğu yapıyor.

Aras Nehri Kuş Cenneti’nde Kuş Gözleme

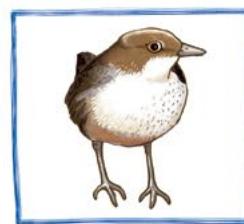
Burası İğdır’da bulunan Aras Nehri Kuş Cenneti. Bazı kuşlar yıl boyunca burada yaşıyor. Bazı kuşlarsa yalnızca yazın ya da yalnızca kışın burada. Bu iki sayfadaki büyük resimlerde bir araştırmacıyı kışın ve yazın aynı yerde kuş gözlemi yaparken görüyorsun. Haydi aşağıdakilerin küçük resimlerde gördüğün kuşları büyük resimlerde bul. Sonra da hangilerinin kışın, hangilerinin yazın ve hangilerinin hem kışın hem yazın burada yaşadığıını söyle.

Küçük ak balıkçı

Büyük suçulluğu

Derekuşu

Küçük batağan

Sakarmeke

Poyrazkuşu

Yalıçapkını

Çamurcun

Arikuşu

Gülnihal Mert
Çizim: Ayşe İnan Alican

Biz de Uzun Boyunluyuz

Tıpkı kuğular gibi uzun boyunlu olan başka hayvanlar da var. İşte bunlardan bazıları...

Zürafalar upuzun boyunları ve uzun bacakları sayesinde diğer hayvanların ulaşamadığı yerlerdeki yiyeceklerle ulaşabilir. Akasya ağaçlarının yapraklarını yemeyi çok severler. Zürafalar Afrika'da yaşar.

İşte uzun boyunlu başka bir hayvan: Deve. Develer çölde yetişen küçük boylu bitkilerle beslenir. Boyunları uzun olduğu için dizlerini bükmeden bu bitkileri yiyebilirler. Develer Kuzey Afrika'da yaşar. Ancak sıcak olan başka birçok bölgede de görülürler.

Senin bildiğin başka uzun boyunlu hayvan var mı?

Devekuşu da uzun boyunlu hayvanlardan. Devekuşları uçamaz ama çok hızlı koşabilir. Uzun boyunları sayesinde çevreyi daha iyi görebilir, onları avlayabilecek hayvanları çok uzaktayken fark edebilirler. Devekuşları da Afrika'da yaşar.

Zürafa Yapalım

Taşlarla zürafa yapmaya ne dersin? Bu sayfalardaki aşamaları takip ederek sen de kendi zürafanı yapabilirsin. Dilersen ona bir de ad koyabilirsin.

Zürafanı yapmak
için taşlara
ve boyalara
İhtiyacın olacak.

Taşların üzerine
pastel ya da sulu
boya kullanarak
zürafalarinkine benzer
desenler yap.

Zürafanı dilediğin
renklerde yapabilirsin.

İşte bizim
zürafamız bu.
Haydi, şimdi sıra
sende.

Bu taşları başka
renklere boyayıp
farklı hayvanlar
ya da şekiller de
yapabilirsin.

Çok Merak Ediyorum

Kuğular bir tek beyaz mıdır?

Defne Üçdere - 5 yaş - İstanbul

Farklı renkte kuğular var mı?

Eren Yılmaz - 6 yaş - Eskişehir

Ülkemizde görülen kuğu, ötücü kuğu ve küçük kuğunun tüyleri beyaz renktedir. Ama tüyleri farklı renkte olan kuğular da vardır. Örneğin Güney Amerika'da yaşayan kara boyunlu kuğunun kafası ve boynundaki tüyler siyah, gövdesindeki tüyler beyaz renkte olur. Avustralya'da yaşayan kara kuğunun tüyleri ise siyah renktedir. Kara kuğunun kanatlarında yalnızca uçarken görülebilen beyaz tüyler de vardır. Bu fotoğrafta yavrularıyla birlikte yüzen bir kara kuğu görüyorsun. Kara kuğu yavrularının tüyleri henüz gri, gagalarıysa siyah renkte. Yavrular büyündükçe siyah tüyleri çıkacak. Gagaları da parlak bir kırmızıya dönüşecektir.

Sorularınızı bekliyoruz!

Radyoya ilgili sorularınızı 5 Şubat'a kadar bize gönderin. Bu sorulardan birini ya da birkaçını Mart 2019 sayımızda yanıtlayalım. Adınızı, soyadınızı, yaşınızı ve yaşadığınız il'i yazmayı unutmayın. İşte adreslerimiz:

TÜBİTAK Meraklı Minik Dergisi "Çok Merak Ediyorum" Köşesi

TÜBİTAK Ek Hizmet Binası Kavaklıdere Mahallesi

Esat Caddesi No: 6 06680 Çankaya ANKARA

e-posta: meraklı.mink@tubitak.gov.tr

www.meraklimink.tubitak.gov.tr/form/cok-merak-ediyorum

Gülnihal Mert
Fotoğraf: Dijitalimaj / Alamy

Haydi Mutfağa

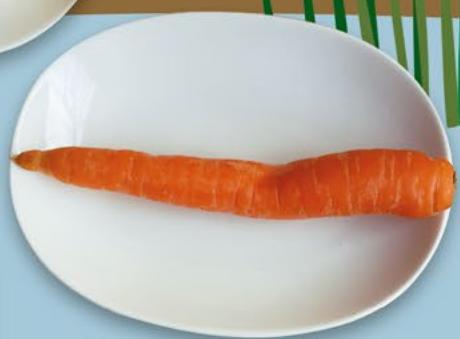

Karnabahardan Anne Kuğu ve Yavruları

Malzemeler

- 1 küçük parça karnabahar
- 1 küçük havuç
- Birkaç dal dereotu
- 2 yemek kaşığı yoğurt
- 1 siyah zeytin
- 1 tatlı kaşığı kuru nane

Bu etkinlik
yetişkinlerle
birlikte
yapılmalıdır.

Karnabaharı az miktarda suyla ya da buharda haşlayın. Varsa suyunu szün. Çatalla iyice ezip yoğurtla karıştırın. Elde ettiğiniz karışımın iki yemek kaşığı kadarını bir kenara ayırin. Geri kalanından anne kuğuyu yapın. Kuğunun gövdesini büyük bir servis kaşığıyla, başını bir yemek kaşığıyla şekillendirilebilirsiniz. Kenara ayırdığınız karnabahar ve yoğurt karışımına kuru naneyi ekleyin. Bununla da iki yavru kuğuyu yapın. Yavruları şekillendirirken de yemek ve tatlı kaşıklarından yararlanabilirsiniz. Havuçtan keseceğiniz bir parçayla anne kuğunun gagasını yapın. Çekirdeğini çıkardığınız zeytin çatalla ezin. Kuğuların gözlerini, yavru kuğuların gagalarını ve anne kuğunun gaga ayrıntısını bu zeytin ezmesiyle yapın. Kalan havucu halka halka kesip tabağın alt kısmına dizin. Dereotlarıyla tabağın alt kısmını ve kenarlarını süsleyin. Kâsenizde yoğurt kaldıysa bunu da sıyrıarak su görüntüsü vermek için fotoğraftakine benzer şekilde kullanabilirsiniz.

İşte anne kuğu ve yavruları hazır. Afiyet olsun.

Küçük Eller İşbaşında

Kasım sayımızda atık malzemelerden bir kuş kostümü tasarlamalarını istemiştik. İşte fotoğraflarınız! Burada yer veremediğimiz fotoğraflarıza da internet sitemizde görebilirsiniz. Internet sitemizin adresi: <http://www.meraklimini.tubitak.gov.tr/>

Dilek Su Işık - 5 yaş - İstanbul

Eymen Polat - 4,5 yaş - Çorum

Eda Zihan - 5 yaş - İzmir

Zeynep Korkut - 5,5 yaş - İstanbul

Yüsra Doğu - 4 yaş - Batman

Ömer Taha (4,5 yaş) ve Hamza Efe (10 ay) Karabacak - Erzurum

Zeynep Ela (4,5 yaş) - Hatiçe Naz (6 ay) Taşkın - Şanlıurfa

Zeynep Dağtekin
4,5 yaş - Sinop

İpek Erkul - 6 yaş - Nevşehir

Delal Asel Artuk - 5 yaş - Diyarbakır

Ceren (5 yaş) ve Ceyda (2 yaş) Bahçıvançı Kırklareli

Hüseyin İhsan Kanmiş
8 yaş - Ankara

Elif Merve Tanrıkuşlu - 5,5 yaş - Adana

Doruk Şen - 4 yaş - Bingöl

Talha Bera Aydın - 6,5 yaş - Bartın

Ahmet Salih Mudu
5,5 yaş - Adiyaman

Erke Demiralp - 3 yaş - Samsun

Şebinkarahisar 125. Yıl Anaokulu - 3 ve 4 yaşlar - Giresun

Azra Hüma Şahin - 3,5 yaş - Ankara

Ada Tabakoğlu - 3 yaş - Bursa

Batuhan Temel - 5 yaş - Kayseri

Ela Beril Güzel - 5 yaş - Tokat

Kemal Reis - 3,5 yaş - Trabzon

Melih Demirel - 5,5 yaş - Kocaeli

Deren İnalpolat - 5 yaş - İzmir

Azra (6 yaşı) ve Yiğit (4,5 yaşı)
Arslan - Balıkesir

Çınar Parlak - 4 yaş - Aydın

İnci Yavuz - 5 yaş - Tekirdağ

Ali Said Yılmaz - 6 yaş - Manisa

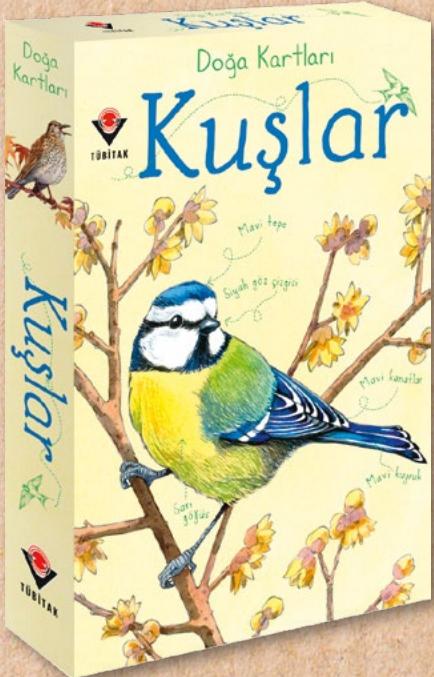
Çiçek Sümer - 4,5 yaş - Hatay

Mart 2019 sayımız için atık malzemeler kullanarak hayalinizdeki radyoyu tasarlamanızı istiyoruz. Tasarladığınız radyoya çektiреceğiniz bir fotoğrafınızı, adınızı, soyadınızı, yaşınızı ve yaşadığınız il yazarak bize gönderin. Bunun için 5 Şubat'a kadar süreniz var.
Adreslerimiz aşağıda:

TÜBİTAK Meraklı Minik Dergisi
"Küçük Eller İşbaşında" Köşesi
TÜBİTAK Ek Hizmet Binası
Kavaklıdere Mahallesi Esat Caddesi No: 6
06680 Çankaya ANKARA
e-posta: meraklı.minik@tubitak.gov.tr
<http://www.merakliminik.tubitak.gov.tr/form/sen-de-gonder>

Kitap... Oyun... Öneri...

Doğa Kartları - Kuşlar

Bu sayımızda sizlere TÜBİTAK Popüler Bilim Kitaplarının Doğa Kartları serisinden çıkan "Kuşlar"ı tanıtmak istiyoruz. Bu kartlarda otuz kuş türüne yer verilmiştir. Bunlar kuğu, gri balıkçıl, yeşilbaş, sakarmeke, karatavuk, şahin ve mavi baştankara gibi ülkemizin ormanlarında, dağlarında ya da sulak alanlarında sıkça görülen kuşlar. Kartların ön yüzlerinde kuşların ayrıntılı çizimleri yer alıyor. Arka yüzlerinde ise sözü edilen kuşların yaşadığı yerler ve çıkışlarındaki sesler gibi, onları gördüğünüzde tanıyalım menizi sağlayacak çeşitli bilgiler bulunuyor. Küçük yaştardaki çocukların da ilgisini çekebilecek ve bir kuş rehberi sayabilecek bu doğa kartlarını Emily Bone yazmış, Jenny Cooper resimlemiş, Bahtiyar Kurt Türkçeleştirmiştir.

Gülnihal Mert

Kuşular Ne Yer?

Gittiğimiz bazı parklarda evcilleşmiş kuğularla karşılaşabiliyoruz. Onları beslemek istersek nelere dikkat etmemiz gerektiğini biliyor musunuz?

Kuğuları marul, tahıl taneleri ve pişmiş patates, havuç, brokoli gibi yiyeceklerle besleyebiliriz. Kuğulara tam buğday unundan yapılmış ekmek de verilebilir. Ama fazla ekmek yerlerse kuğular hastalanabilir. Ayrıca kuğulara bu yiyecekleri dilimleyerek vermeliyiz. Yiyeceklerin sıcak olmamasına dikkat etmeliyiz. Kuğular genellikle suda beslendikleri için yiyeceklerini ıslak yemeye alışındır. Onlara vereceğimiz yiyecekleri mutlaka ıslatmalıyız.

Merve Yıldırım

Kuğu Tacı'nın Yapılışı

Kuğu Tacı'nın parçaları üç kartonda yer alıyor. Önce bu parçaları kartonlardan ayırrın. 1 numaralı kartondaki, kuğunun başını ve boynunu oluşturan parçanın bir tarafında yeşil renkli bir bölge var. 2 numaralı kartondan çıkardığınız ve kuğunun kanatlarından birini oluşturan parçanın arka yüzünde de yeşil renkli bir bölge var. Yeşil renkli bölgelerden birine yapıştırıcı sürüp ve bu iki parçayı yeşil bölgeler üst üste gelecek şekilde birbirine yapıştırın. Kuğunun boynunun diğer yüzündeyse sarı renkli bir bölge var. Bu bölgeye de 3 numaralı kartondan çıkardığınız kanadı yapıştırın. Bunu yaparken de sarı bölgelerin üst üste gelmesine dikkat edin. Kuğunuz tamamlandı bile.

Şimdi sıra taç kısmını oluşturmaya geldi. 1 numaralı kartondan çıkardığınız ve arka

yüzünde mavi renkli daire olan parçayı alın. Bu parçanın yarımsız yerleri var. Bu yerleri parmağınızla hafifçe ittirerek kesiklerin açılmasını sağlayın. Sonra mavi daireye yapıştırıcı sürüp. Parçayı kanatlardan birinin arkasındaki mavi daireye, kılavuz çizgilere dikkat ederek yapıştırın. En son parçanın üzerindeki pembe daireye de yapıştırıcı sürüp. Bunu da yine kılavuz çizgilere dikkat ederek diğer kanadın arkasındaki pembe daireye yapıştırın. Bu parçanın ok şeklindeki ucunu, diğer parçadaki kesikli yerlerden birine geçirin. Tacı başınıza yerleştirin. Gerekirse genişletip daraltmak için diğer kesikli yerleri de deneyin. Başınıza uygun büyülüyü bulduğunuzda okun uç kısmını arkaya doğru katlayarak tacın açılmamasını sağlayın. İyi eğlenceler.

Meltem Yenal Coşkun

Tasarım ve çizim: Pınar Büyükgürül

Su Kuşları Eşleme Kartları

Bu sayımızda hazırladığımız kartlarda kışın Türkiye'ye göç eden dokuz su kuşunun fotoğrafı var. Bu kartlarla bir eşleme oyunu oynayabilirsiniz. Oyunu oynamak için önce kartları birbirinden ayırip karıştırın. Fotoğraflı yüzleri alta gelecek şekilde dizin. Sonra kartları ikişer ikişer açın. Açıığınız iki kart birbirinin eşiye bu iki kartı kenara ayırin. Açıığınız kartlar birbirinin eşi değilse bu kartları ters çevirip başka iki kart açın. Bu şekilde, birbirinin eşi olan kartları bulmaya çalışın. Dilerseniz bu oyunu iki ya da daha fazla oyuncuya, kartları sırayla açarak da oynayabilirsiniz.

Bu sayımızda kapakta ve kartlarda artırılmış gerçeklik uygulaması kullandık. Bu sayede kapakta bir kuğunun üç boyutlu hâlini görebilir, sesini dinleyebilir ve büyülüyü değiştirebilirsiniz. Ayrıca kartlardaki su kuşlarının seslerini de dinleyebilirsiniz. Bunun için önce "App Store" ya da "Google Play" uygulama mağazalarından Meraklı Minik uygulamasını akıllı telefon ya da tablet bilgisayarınıza indirin. Uygulamayı açın. Aygıtınızın kamera kullanımıyla ilgili bir soruya karşılaşırsanız izin ver seçenekine dokunun. Daha sonra aygitınızı kapağa ya da kartlardaki fotoğraflardan birinin üzerine tutun.

Kapak ve kartlardaki artırılmış gerçeklik uygulaması bir yetişkinle birlikte kullanılmalıdır.

Merve Yıldırım

1, 2, 3, 10... Herkes
gelişimine şöyledirler.
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7,
başarıya erişmeye

